

**Keski-Suomen
Yhteisöjen Tuki**

2025

KESKI-SUOMEN YHTEISÖJEN TUKI

Kohtaamme
Yhdistämme
Tuemme
ihmisiä ja yhteisöjä

HYVINVOINTIA IHMIS-

KANSALAISTOIMI
mata

KY

ROHKEUS

YHDEN-
VERTAISUUS

LUOTTAMUS

IHMIS- JA
YHTEISÖ-
LÄHTÖISYYS

SILLE JA YHTEISÖILLE

NNANKESKUS
ara

YKT

KYT on valtakunnallisesti tunnettu alueellinen vaikuttaja ja kehittäjä, joka vahvistaa sosiaalista kestävyyttä.

Luomme yhteiskuntaa, jossa jokainen ihminen on merkityksellinen ja yhteisöillä tulevaisuus.

TAVOITTEET
2030

ELINVOIMAISET
YHTEISÖT

TUNNETTU JA
TURVATTU KYT

OSALLISUUS JA
VAPAAEHTOIS-
TOIMINTA

KYT

Sisällys

1	KYT katsoo eteenpäin.....	5
2	KYTIN STRATEGIA VUODELLE 2030	6
3	VAIKUTTAMINEN JA VERKOSTOTYÖ	8
	Järjestöillä on väliä!	9
4	VIESTINTÄ	10
	LähelläPro vahvistaa järjestöjen yhteistyötä ja näkyvyyttä	10
5	HALLINTO	12
	5.1 Jäsenet	12
	5.2 Hallitus.....	12
	5.3 Henkilöstö	13
	5.4 Katsaus KYTin talouteen.....	14
6	KYTIN TOIMINTA.....	16
	6.1 Yleisavustus	16
	6.2 Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta	17
	6.3 KYT-järjestöpalvelut	18
	Järjestöyhteistyö tarvitsee riittävästi resurssointia kunnissa ja hyvinvointialueella.....	21
	6.4 Kansalaistoiminnan keskus Matara	24
	6.5 Kansalaistoiminta lasten silmin – KATOLLA	30
	Timanttitekoja voi tehdä ihan jokainen.....	33
	6.6 Löydä iloa arkeen.....	34
	6.7 Voimamatka.....	38
	Luonnosta merkitystä ja hyvinvointia.....	40
	6.8 KYT-tilitoimisto	42
	6.9 PAIKKO® – Osaamisen tunnistamisen järjestelmä.....	43
	PAIKKO®-osaamistodistus tekee osaamisen näkyväksi	45

Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki (KYT) ry
2026
Taitto ja ulkoasu: Painotalo Ässä
painotaloassa.fi

Valokuvat: KYTin arkisto
Kannen kuva: Tiina Miettinen

KYT katsoo eteenpäin

Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki on yhteisö, joka tukee keskisuomalaista järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa sekä vahvistaa sosiaalista kestävyyttä. Vuoden 2025 merkittävä yhteinen ponnistus sekä työntekijöiltä että hallitukselta oli strategian päivittäminen. Jäsenistö linjasi syyskokouksessa KYTin strategian pääkohdat, jotka ohjaavat toiminnan suuntaa tulevina vuosina. Visiona vuodelle 2030 on, että KYT on valtakunnallisesti tunnettu alueellinen vaikuttaja ja kehittäjä, joka vahvistaa sosiaalista kestävyyttä. Luomme yhteiskuntaa, jossa jokainen on merkityksellinen ja yhteisöillä on tulevaisuus.

Vuonna 2025 tehtiin voimakasta vaikuttamistyötä alueellisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti. Työn keskiössä olivat järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen ja haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten olosuhteisiin vaikuttaminen. Vaikuttamistyötä tehtiin yhdessä keskisuomalaisten järjestöjen sekä Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan kanssa.

Syksyllä ennen budjettiriihiä tullut ehdotus sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustusten suuresta lisäleikkauksesta ei onneksi lopulta toteutunut. Tähän vaikutti muun muassa järjestöjen yhteinen vaikuttamistyö ja hyvinvointijohtajien kannanotto järjestörahoituksen puolesta. Epätietoisuus vuoden 2026 STEA-avustusten linjauksista ja leikkausten kohdentamisesta näkyi loppuvuoden odottavassa tunnelmassa ja sopeuttamissuunnitelmien tekemisessä. KYTin avustusehdotuksessa esitettiin KYT-järjestöpalveluille ja Kansalaistoiminnan keskus Mataralle avustusta haetun mukaisesti, mutta yleisavustuksessa haettua Maakuntien verkostojärjestöjen kehittäjän panosta ei enää ehdotettu vuodelle 2026. Kokonaisuudessaan ehdotus mahdollistaa KYTin perustoimintojen jatkumisen myös tänä vuonna.

Toiminnallisesti KYTin vuosi oli erittäin aktiivinen. Jyväskylän kaupungin Vaparin toimintojen siirtyminen osaksi KYTin alaisuuteen Kansalais-toiminnan keskus Mataran alle vahvistaa KYTin roolia vapaaehtoistoiminnan kehittäjänä ja toteuttajana. KYT-järjestöpalveluiden toteuttama

järjestöpositiivisuuden kuntatutka uudistettiin vuonna 2025 kattavamman kuvan saamiseksi Keski-Suomen järjestöyhteistyöstä. Löydä iloa arkeen-, Voimamatka- ja KATOLLA-hankkeiden toinen toimintavuosi sujui hyvin ja toiminnot etenivät suunnitellusti. Valtakunnallisesti ainutlaatuista PAIKKO – osaamisen tunnistamisen järjestelmää on kehitetty sekä graafisen ilmeen että toiminnan laadun näkökulmasta.

Vuonna 2025 toteutetusta työhyvinvointikyselystä luin ilolla sen, että suurin osa työntekijöistä koki työnsä merkitykselliseksi. Tämä näkyi käytännön työssä työntekijöiden sitoutumisena ja vahvana motivaationa, vaikka loppuvuotta värittikin epävarmuus tulevista rahoituksista. Kaiken kaikkiaan KYTin toiminnoissa saatiin aikaan hyviä tuloksia yhteisöjen elinvoiman ja ihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

*Lämpimät kiitokset
työntekijöille ja hallitukselle
vuodesta 2025.*

TIINA SIVONEN

KYT ry:n toiminnanjohtaja ja KYT-osuuskunnan toimitusjohtaja

KYTIN STRATEGIA VUODELLE 2030

KYTin uusi strategia vuodelle 2030 valmistui vuonna 2025. Strategia on yhteinen sekä KYT ry:lle että KYT-osuuskunnalle. Sitä tehtiin yhdessä työntekijöiden, hallituksen ja jäsenten kanssa. Strategia on rullaava, ja sitä arvioidaan ja muokataan toimintaympäristön muutosten myötä. Uuden strategian läpileikkaavana teemana on aktiivinen ja tavoitteellinen viestintä. KYTille laaditaan viestintästrategia, joka selkeyttää viestinnän linjauksia ja tukee toiminnan kehittämistä. Viestinnän kehittämisessä korostuu erityisesti KYTin brändin kirkastaminen sekä toiminnan vaikutusten ja tulosten näkyväksi tekeminen.

KYTin toiminnan arvoja päivitettiin strategia-työn yhteydessä. Arvoiksi valittiin ihmis- ja yhteisölähtöisyys, rohkeus, luottamus ja yhdenvertaisuus. Ihmis- ja yhteisölähtöisyys näkyy toiminnassa siten, että toiminta ja palvelut järjestetään ihmisten, yhteisöjen ja asiakkaiden tarpeista käsin. Arvostamme eri yhteisöjen osaa-

mista, voimavaroja ja verkostoja. Ihmiset ovat toiminnassamme aktiivisia toimijoita. Osallistaminen, kohtaaminen ja kunnioittaminen ovat tärkeitä teemoja toiminnassamme.

KYT on rohkeasti muutos- ja uudistuskykyinen. Kehitämme toimintaamme ja tuemme yhteisöjen toimintaa yhteiskunnan muuttuessa. Otamme myös rohkeasti kantaa meille tärkeisiin asioihin. KYTin toiminta perustuu rehellisyyteen, avoimuuteen, toiset huomioon ottamiseen ja yhteistyöhön. Luottamus on arvona vastavuo-roista. KYT näkee, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia ja heillä on yhtäläiset oikeudet ja mahdollisuudet.

KYTin päivitetyn strategian tavoitteet vuodelle 2030

KYTin arvot

KYTin toiminta-ajatuksena on: Kohtaamme, yhdistämme ja tuemme yhteisöjä ja ihmisiä.

Visio vuodelle 2030 on seuraava: KYT on valtakunnallisesti tunnettu alueellinen vaikuttaja ja kehittäjä, joka vahvistaa sosiaalista kestävyyttä. Luomme yhteiskuntaa, jossa jokainen ihminen on merkityksellinen ja yhteisöillä tulevaisuus.

”

KYT on rohkeasti muutos- ja uudistuskykyinen. Kehitämme toimintaamme ja tuemme yhteisöjen toimintaa yhteiskunnan muuttuessa. Otamme myös rohkeasti kantaa meille tärkeisiin asioihin.

Vision saavuttamiseksi kirjattiin neljä strategista painopistettä.

FAKTA

1. KYTin asiantuntijuus on tunnettua ja kysyttyä sekä alueellisesti että valtakunnallisesti
2. Yhteisöt ovat elinvoimaisia ja verkostoituneita luoden hyvinvointia ympärilleen
3. Ihmisten osallisuuden ja merkityksellisyyden tunne on vahvistunut
4. KYTin toiminnan edellytykset on turvattu

VAIKUTTAMINEN JA VERKOSTOTYÖ

Hyvinvointityötä tekevien yleishyödyllisten järjestöjen ja jäsenistön edunvalvonta on osa KYTin perustyötä. Se toteutuu kannanottoina, lausuntoina ja vaikuttamistyönä sekä aktiivisena verkostotyönä. Vaikuttamistyö on osa jokapäiväistä KYTin substanssikohtaista kehittämistä ja viestintää.

Alue- ja kuntavaalien tiimoilta järjestettiin yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa vaalipaneeli, jossa kuultiin ehdokkaiden näkemyksiä järjestötoiminnasta. KYT laati joko itse tai yhdessä järjestöjen kanssa 14 kannanottoa tai vetoomusta, joiden lisäksi kirjoitettiin kolme mielipidekirjoitusta. KYTin asiantuntijat osallistuivat 29 eri verkoston, ohjausryhmän tai muun ryhmän toimintaan niin maakunnallisesti kuin valtakunnallisestikin.

KYTin yhtenä tehtävänä on koordinoida järjestöjen, yhdistysten ja julkisen toimijoiden yhteistyötä ja yhteistä kehittämistä. Tätä työtä toteutetaan erilaisissa erityisesti KYTin toimintojen kokoamissa verkostoissa. Vuonna 2025 KYTin asiantuntijat koordinoivat yhteensä 18 eri verkostoa.

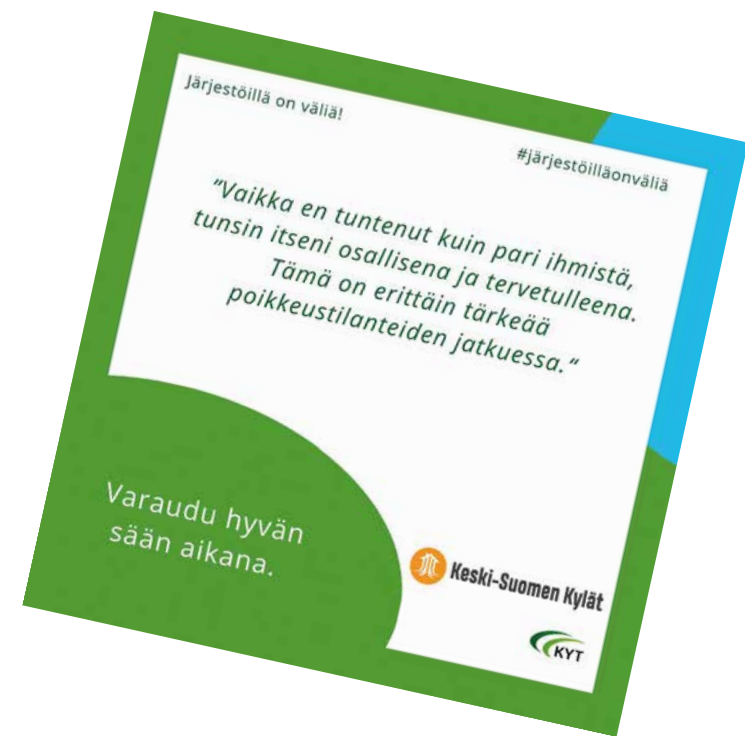

Keski-Suomen Muistiyhdistyksen hallinnoima Muistiluotsi asiantuntija- ja tukikeskus tarjoaa maksutonta ohjausta ja neuvontaa muistiasioissa ajanvarauksella.

Keski-Suomen Muistiyhdistys ry
Muistiluotsin jäsen
KYT

Järjestöillä on väliä! -kampanjassa mukana olleiden yhdistysten kampanjamateriaaleja.

Varaudu hyvän sään aikana.

Keski-Suomen Kylät
KYT

Suurin osa järjestöistä ja julkisten organisaatioiden edustajista koki, että KYT on edistänyt järjestöjen näkökulmien huomioimista mm. maakunnallisessa ohjelmatyössä, hyvinvointialueen kehittämistyössä tai päätöksenteossa. Puolet järjestöistä koki, että KYT on vaikuttanut heikommassa asemassa olevien tarpeiden huomioimiseen esim. hyvinvointialueen kehittämistyössä ja päätöksenteossa. Järjestöt kokivat tärkeäksi yhteisen vaikuttamistyön ja verkostot.

Järjestöillä on väliä!

Vuonna 2025 järjestöjen toiminnan merkitystä ja yhteiskunnallista roolia kyseenalaistettiin ennennäkemättömällä tavalla. Järjestöjen toimintaympäristössä tapahtui monia muutoksia, jotka konkreettisesti vaikuttivat järjestöjen toimintaedellytyksiin. Toisaalta heräsi myös huoli siitä, ettei järjestötoiminnan vaikutusta ihmisten arkeen ja hyvinvointiin ymmärretä. Etenkin järjestöt itse nostivat esille huolen keskisuomalaisten ihmisten hyvinvoinnista.

Vastauksena järjestöjen työn kyseenalaistamiseen toteutettiin vuonna 2025 Järjestöillä on väliä! -viestintäkampanjan, johon osallistui 22 eri puolella Keski-Suomessa toimivaa yhdistystä. Järjestöillä on väliä! -kampanjalla keskisuomalaiset järjestöt halusivat tuoda näkyväksi toimintansa merkitystä keskisuomalaisille ihmisille. Kampanjajulkaisuissa ääneen pääsivät ne henkilöt, jotka osallistuvat järjestöjen toimintaan. Kokemuksissa toistui kokemus kuulluksi ja aidosti kohdatuksi tulemisesta omassa elämäntilanteessaan.

Kampanja onnistui hyvin ja sosiaalisen median puolella kampanjajulkaisut saivat yhteensä yli 30 000 näyttökertaa. Kampanjajulkaistu ovat edelleen luettavissa sivulla www.kyt.fi/jov.

SANNA-KAISA HUHTALA

Kehittämispäällikkö, KYT-järjestöpalvelut

VIESTINTÄ

KYTissä ei vuoden 2025 aikana ollut palkattua viestinnän resurssia, ja koko organisaation viestinnän suunnasta vastasi KYTin viestintäryhmä. Kyseinen ryhmä koostuu KYTissä eri toiminnossa työskentelevistä henkilöistä. Vuonna 2025 ryhmä keskittyi erityisesti viestintäohjeiden päivittämiseen ja vuosikertomusjulkaisun kehittämiseen. Viestintästrategiatyö käynnistettiin osana strategian päivittämistä. Tavoitteena on, että viestintästrategia valmistuu vuoden 2026 aikana.

KYTissä jokainen toiminto tekee aktiivisesti viestintää omilla sosiaalisen median kanavillaan ja hyödyntää KYTin verkkosivuja toimintojensa tiedotuskanavana. Poikkeuksen tekee Matara omine nettisivuineen. Jokainen toiminto on itse valinnut itselleen sopivimmat sosiaalisen median kanavat, mutta suurimmalla osalla on käytössä Facebook ja Instagram.

KYTillä on käytössä Facebook, YouTube sekä uutena kanavana LinkedIn. KYT ry on osa valtakunnallista Lähellä-verkosta, jossa valtakunnallisesti kehitetään järjestötiedon näkyvyyttä. KYT-järjestöpalveluiden toimittama KYT ry tiedottaa -uutiskirje on myös koko KYTille tärkeä tiedotuskanava. KYTin medianäkyvyys pysyi edellisen vuoden tasolla. Jäsenistölle tiedotettiin tehdystä työstä aktiivisesti.

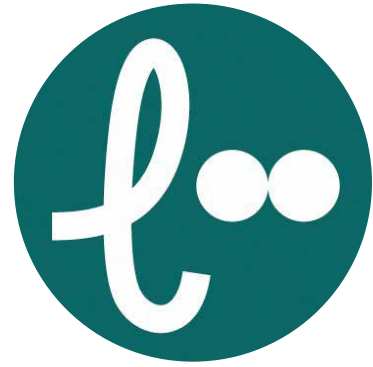
KYTin viestinnän kehittämisen yhtenä tavoitteena on ollut näkyvyyden lisääntyminen, missä olemme palautekyselyn pohjalta onnistuneet melko hyvin.

”

KYTin viestinnän kehittämisen yhtenä tavoitteena on ollut näkyvyyden lisääntyminen, missä olemme palautekyselyn pohjalta onnistuneet melko hyvin.

LähelläPro vahvistaa järjestöjen yhteistyötä ja näkyvyyttä

Lähellä-palveluiden kokonaisuus laajeni vuonna 2025, kun käyttöön otettiin uusi palvelu LähelläPro. Palvelu on suunnattu yhdistystoimijoille, verkostoille ja julkisen sektorin kumppaneille, ja sen tavoitteena on vahvistaa järjestökentän välistä yhteistyötä sekä parantaa ajankohtaisen tiedon saavutettavuutta. LähelläPro kokoaa yhteen yhdistyksille suunnatut tiedotteet, tapahtumat ja koulutukset sekä tarjoaa alustan, jossa järjestöt voivat viestiä toisilleen ja rakentaa yhteistyötä. LähelläPro täydentää Lähellä.fi-palvelua, joka on suunnattu kansalaisille ja kokoaa yhteen ihmisten arkea tukevia palveluja ja toimintaa.

Yhdistystoimijan näkökulmasta LähelläPro helpottaa arkea ennen kaikkea siksi, että keskeinen järjestöjä koskeva tieto löytyy yhdestä paikasta. Sen sijaan, että ajankohtaisia asioita joutuisi seuraamaan useista eri kanavista, palvelussa voi yhdellä silmäyksellä nähdä esimerkiksi tulevat verkostotapaamiset, hankkeiden infotilaisuudet ja muut järjestötoimijoille suunnatut tapahtumat. Palvelu tukee uusien yhteistyömahdollisuuksien syntymistä: yhdistykset voivat löytää toisiaan, jakaa osaamistaan ja rakentaa yhteisiä toimintamalleja. Samalla palvelu toimii kanavana, jossa myös julkinen sektori voi tiedottaa yhdistyksille tärkeitä asioista, kuten järjestöavustuksista, kuulemisista tai yhteistyötilaisuuksista.

Palvelun yksi keskeinen vahvuus on sen avoimuus erilaisille toimijoille. LähelläPro ei ole tarkoitettu vain rekisteröidyille yhdistyksille, vaan sitä voivat hyödyntää myös verkostot ja muut yhteistyöryhmät. Verkostot voivat toimia palvelussa omana yhteisönään ja tuoda esiin yhteistä toimintaansa, tiedottaa tapaamisista ja kutsua uusia toimijoita mukaan. Tämä tukee verkostomaista työskentelyä, joka on yhä tärkeämpi osa järjestökentän toimintaa.

LähelläProssa on myös maakuntakohtaiset sivut, jotka kokoavat alueellista järjestöviestintää yhteen. Maakuntasivujen ansiosta alueellinen yhteistyö tulee entistä näkyvämmäksi ja

helpommin seurattavaksi. Maakuntasivuilta löytyvät kootusti alueen yhdistyksille suunnatut tiedotteet, tapahtumat ja koulutukset sekä tietoa verkostoista ja yhteistyörakenteista. Keski-Suomen osiossa esitellään esimerkiksi alueen järjestöverkostoja ja työryhmiä, Keski-Suomen Järjestöareenan toimintaa sekä Järjestöjen ja maakunnan kumppanuuspöydän ajankohtaisia asioita. Lisäksi sivuilta löytyy tietoa kuntien ja hyvinvointialueen järjestöyhteistyöstä. Keski-Suomen maakuntaosiota ylläpitää ja kehittää Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry.

MATTI TERVANIEMI
erityisasiantuntija KYT-järjestöpalvelut

HALLINTO

Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki koostuu kahdesta organisaatiosta: Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki (KYT) ry:stä ja Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki -osuuskunnasta. KYT ry:n sääntöjen mukaisen toiminnan tarkoitus on kansalaisten turvallisuuden ja työllistymisen edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen sekä heikommassa sosiaalisessa asemassa olevien kansalaisten olosuhteiden parantaminen. KYT edistää ja tukee jäsenten välistä yhteistoimintaa.

KYT-osuuskunta toimii KYT ry:n rinnalla. Osuuskunnan toiminta on liiketoimintaa, eikä siihen kohdistu julkista tukea. Osuuskunnan ovat perustaneet yhdeksän järjestöä vuonna 1999 ja sillä on Yhteiskunnallinen Yritys -status.

5.1 Jäsenet

Yhdistykseen liittyi vuoden aikana kolme uutta jäsenyhteisöä, kaksi jäsentä erosi ja yhden jäsenen hallitus erotti maksamattomien jäsenmaksujen vuoksi. KYT ry:n jäsenyhteisöjä oli vuoden 2025 lopussa 84. KYT-osuuskunnan jäseniä oli seitsemän. Tiedot KYTin jäsenyhteisöistä löytyvät KYTin verkkosivuilta.

5.2 Hallitus

KYT ry:n hallitukseen kuuluivat seuraavat henkilöt:

HALLITUS

Varsinainen jäsen:

Riitta Kaarisalo (ent. Mäkinen)
Arja Miettinen
Emmi Hytönen
Satu-Maria Virtanen
Jussi Suojuasalmi

Henkilökohtainen varajäsen:

Tytti Solankallio-Vahteri
Matti Kangasaho
Kari Otollinen
Emmanuel Sibomana
Petri Lehtoranta

Hallituksen puheenjohtajan toimi Riitta Kaarisalo (ent. Mäkinen) ja varapuheenjohtajana Jussi Suojuasalmi.

5.3 Henkilöstö

KYT ry:llä työskenteli eri toiminnoissa ja hankkeissa yhteensä 28 henkilöä, joista yhdeksän toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa. Palkkatuella palkattuja henkilöitä oli yhdeksän. Lisäksi KYT ry:n toiminnoissa oli tunti- ja osa-aikatyöntekijöitä kolme henkilöä. Työkokeilijoita, harjoittelijoita, kuntouttavassa työtoiminnassa ja avotyössä olevia henkilöitä oli 19.

Osuuskunnassa työskenteli yhteensä 13 työntekijää, joista kuusi toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa. Osuuskunnan siivouspalveluissa oli pääosin lyhyissä määräaikaissa työsuhteissa viisi henkilöä. Näiden lisäksi osuuskunnassa työskentelivät toimitusjohtaja ja IT-asiantuntija.

Keski-Suomen Yhteisöjen Tuessa vuoden 2025 aikana työsuhteessa olleet

KYT ry	
Lappi Eija	hankesuunnittelija
Nieminen Sari	taloussihteeri
Peltoniemi Ville	kehittäjä
Pohjosaho Timo	IT-asiantuntija
Sivonen Tiina	toiminnanjohtaja
KYT-järjestöpalvelut	
Huhtala Sanna-Kaisa	kehittämispäällikkö
Hätinen Anu	erityisasiantuntija
Tervaniemi Matti	erityisasiantuntija
Löydä iloa arkeen -hanke	
Anttilainen Hanna	hankepäällikkö
Pohjanpalo Kaija	hanketyöntekijä
Kansalaistoiminnan keskus Matara	
Coban Serpil	siistijä
Halinen Suvi	tiedottaja
Kankare-Anttila Niina	vapaaehtoistoiminnan kehittäjä
Kaukinen Joonas	siistijä
Koskinen Leila	vapaaehtoistoiminnan kehittäjä
Laukkanen Helmi	siistijä
Luoto Anniina	siistijä
Mu Lo Mu Llo	siistijä
Naappi Sari	kansalaistoiminnan johtaja
Nieminen Hanni	aulapalvelutyöntekijä
Penttinen Jatta	aulapalvelutyöntekijä
Penttinen Pasi	aulapalveluvastaava
Raiskio Taina	aulapalvelutyöntekijä
Savolainen Heli	vastaava siistijä
Tuderus Jussi	siistijä

KATOLLA-hanke	
Hämynen Annika	hanketyöntekijä
Voimamatka -hanke	
Helin Jenni	hankeasiantuntija
Miettinen Tiina	hankepäällikkö
Osuuskunta	
Coban Serpil	siistijä
Hiekkala Kirsi	PAIKKO suunnittelija
Ilves Netta	taloushallinnon assistentti
Jäntti Hanna	taloushallinnon koordinaattori
Kuukkanen Pirjo	kirjanpitäjä
Kuussalo Päivi	kirjanpitäjä
Luoto Anniina	siistijä
Mu Lo Mu Lo	siistijä
Paananen Sinikka	siistijä
Pohjosaho Timo	IT-asiantuntija
Punkka Maarit	kirjanpitäjä
Savolainen Heli	vastaava siistijä
Sivonen Tiina	toimitusjohtaja

5.4 Katsaus KYT:n talouteen

KYT ry:n taloudellinen tulos oli positiivinen 5686,86 euron ylijäämällä. Tulos vaati tarkkaa taloussuunnittelua ja menojen karsintaa taloudellisesti haastavassa tilanteessa. KYT:n perustehtävien ja vakiintuneiden toimintojen tarkoituksenmukainen toteuttaminen pienentyvillä resursseilla on merkittävä strateginen kysymys. KYT ry:n vuoden 2025 tilinpäätöksessä taseen oma pääoma on 166 902,64 euroa.

Osuuskunnan tulos oli myös jonkin verran ylijäämäinen (2 442,31 euroa) vuonna 2025. Tilitoimiston asia-kaspohja on pysynyt hyvänä, ja PAIKKO-toiminta vakiinnuttaa toimintaansa. Osuuskunnan liikevaihto vuonna 2025 oli 209 988,14 euroa ja muut liiketoiminnan tuotot 46 548,66 euroa. Kaiken kaikkiaan KYT ry:n ja osuuskunnan tilikauden tuloksiin voi olla tyytyväinen.

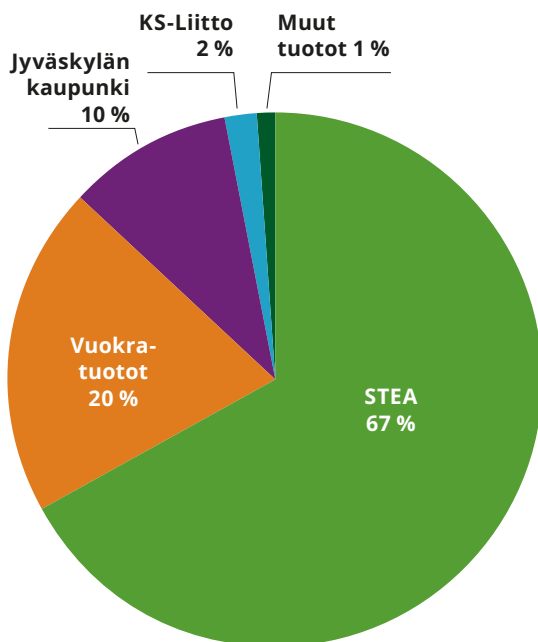
KYT ry tulot 2025

STEA	934 433
Vuokratuotot	272 193
Muut tuotot	16 820
KS Liitto	34 963
Jyväskylän kaupunki	134 583

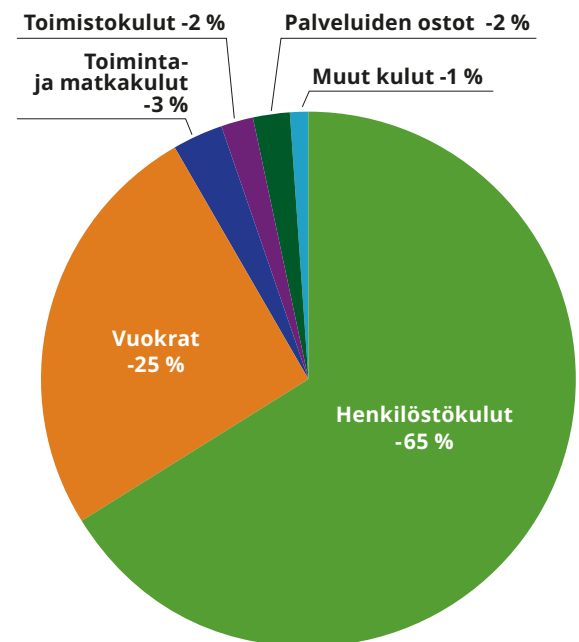
KYT ry menot 2025

Henkilöstökulut	-904 670,16
Vuokrat	-366 927,80
Toimistokulut	-31 844,93
Muut kulut	-19 608,95
Palvelujen ostot	-23 042,33
Toiminta- ja matkakulut	-41 211,98

KYT ry Tulot 2025

KYT ry Menot 2025

KYTIN TOIMINTA

6.1 Yleisavustus

KYTillä on tärkeä rooli maakunnallisessa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä. Valtaosa järjestöistä ja julkisten organisaatioiden työntekijöistä näkee KYTin roolin merkittävänä tai melko merkittävänä tässä työssä. KYTin tehtävänä on myös lisätä järjestöjen toimintaedellytyksiä ja elinvoimaa, missä onnistuimme hyvin vuoden 2025 aikana.

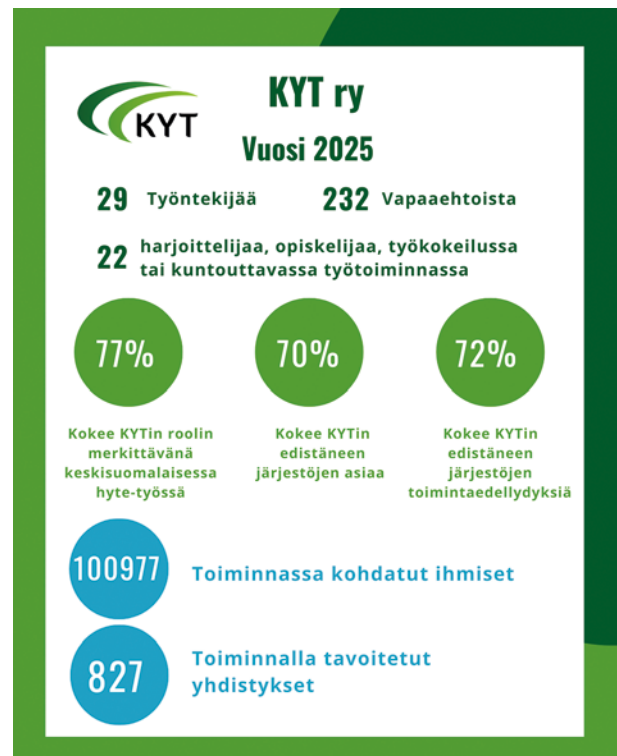
KYTin perustoimintaa rahoittaa osaltaan STEA:n yleisavustus. STEA teki KYTin yleisavustukseen ja kohdennettuihin yleisavustuksiin (KYT-järjestöpalvelut ja Kansalaistoiminnan keskus Matara) tuloksellisuustarkastuksen keväällä 2025. Tarkastuksen tavoitteena oli todentaa raportoitujen tulosten oikeellisuutta, riittävyttä ja laatua sekä arvioida myönnettyjen valtionavustusten tarpeellisuutta ja kehittämistarpeita. Kokonaisuutena tuloksellisuustarkastuksen lopputulema oli hyvä: tuloksellisuustarkastuksen arvio toimintojen tuloksellisuudesta oli yhteneväinen tuloksellisuusraportin perusteella tehdyn arvion kanssa.

Vuonna 2025 käynnistettiin KYTin vastuullisuussuunnitelman teko KYT-järjestöpalveluiden kehittämispäällikön vetämänä. Vastuullisuussuunnitelman tavoitteena on määritellä tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit ympäristö- ja sosiaalisen vastuun sekä hyvän hallintotavan edistämiseksi.

KYTillä on vakiintunut rooli työllisyyspoliitti-

senä toimijana ja maakunnan välityömarkkina-toimijoiden kokoajana. KYTin koordinoima Keski-Suomen työllisyyspoliittinen yhteistyöryhmä (TYPO) kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. TYPO-toiminnan lisäksi kuntouttavaa työtoimintaa toteuttavat järjestöt kokoontuivat KYTin koordinoimina vaihtaakseen ajatuksia tilanteesta ja tehdäkseen yhteistä vaikuttamistyötä.

Keski-Suomen hyvinvointialueen järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielimen toiminta päättyi uuden valtuustokauden kynnyksellä. Järjestöt näkivät toimielimen toimivaksi ja tekivät

vaikuttamistyötä sen jatkumiseksi. Vaikuttamistyö ei tuottanut tulosta, ja toimielimen sijaan hyvinvointialue järjestää kaikille avoimia Järjestö- ja seurakuntafoorumeita, joiden valmistelussa on mukana järjestöjen ja seurakuntien edustajista koottu työryhmä, jossa on KYTiltä edustus. Järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielin koontui alkuvuoden aikana vielä kolme kertaa.

KYTin ja hyvinvointialueen tiivis yhteistyö sekä hyvä vuoropuhelu jatkui säännöllisinä tapaamisina, joissa käsiteltiin järjestöyhteistyöhön liittyviä asioita. Hyvinvointialueen edustajat olivat aktiivisesti mukana järjestöjen yhteisissä verkostoissa, Järjestöjen ja maakunnan kumppanuuspöydässä sekä Keski-Suomen Järjestöareenassa tuoden järjestöille tietoa ja käyden järjestöjen kanssa vuoropuhelua ajankohtaisista asioista.

Yhteistyö Jyväskylän kaupungin kanssa tiivistyi kaupungin vapaaehtoistoiminnan siirtyessä osaksi KYTin toimintaa. Yhteiset tilaisuudet,

Tiivis ja hyvä yhteistyö sekä Keski-Suomen hyvinvointialueen sekä Jyväskylän kaupungin kanssa jatkui vuonna 2025.

Järjestöilta kuntapäätäjille ja järjestötoimijoille sekä Avustusinfo, toteutettiin edellisten vuosien tapaan. Säännöllisissä tapaamisissa käytiin läpi järjestöyhteistyön tilaa.

Vuoden aikana tehtiin yhdessä muiden järjestöjen kanssa kaksi hankehakemusta sekä kaksi omaa hankehakemusta eri rahoittajille, mutta niille ei myönnetty rahoitusta.

6.2 Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta

KYT hallinnoi Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan (MaVe) kehittäjän resurssia.

Vuonna 2025 MaVe vahvisti asemaansa valtakunnallisena maakuntien verkostojärjestöjen yhteistyö- ja vaikuttamistoimijana. Hyvinvointialueuudistuksen myötä maakunnallistuneessa toimintaympäristössä neuvottelukunta toi alueellisten ja paikallisten järjestöjen ääntä vahvemmin osaksi valtakunnallista päätöksentekoa.

Alue- ja kuntavaaleihin tuotettiin yhteistä vaikuttamismateriaalia maakunnallisen työn tueksi. MaVe seurasi aktiivisesti lainsäädäntö- ja ohjelmatyötä sekä tuotti lausuntoja ja kannanottoja. MaVe:n lausuntoihin viitattiin ja neuvottelukunta sai lausuntopyyntöjä muun muassa valtiovainministeriöltä. Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukuntaa pyydettiin esittämään kokoonpanoa STM:n avustusasioden neuvottelukuntaan. KYTin toiminnanjohtaja valittiin neuvottelukuntaan varapuheenjohtajaksi ja lisäksi siihen valittiin kaksi muuta MaVen edustajaa.

Maakuntien verkostojärjestöjen välinen yhteistyö vahvistui. Jäsenten osallistuminen toimintaan oli aktiivista ja sitoutunutta. Viestintä-

ja koulutusyhteistyötä kehitettiin työryhmissä, ja hyviä käytäntöjä jaettiin aktiivisesti maakuntien kesken. Lisäksi vuoden aikana kehitettiin verkostojärjestöjen yhteisiä vaikutusketjuja sekä laadittiin yhtenäinen järjestökyselypohja eri maakuntien verkostojärjestöjen käyttöön.

MaVe kokosi maakunnista tilannekuvaa hyvinvointialueiden järjestöyhteistyöstä ja kehitti järjestötietokyselyä. Kerättyä tietoa hyödynnettiin vaikuttamistyössä ja viestinnässä. Yhteistyötä vahvistettiin keskeisten valtakunnallisten toimijoiden kanssa, ja erityisesti STEAn yhteisjärjestöluokan avustusta saavien järjestöjen kanssa tehtiin tiiviimpää yhteistyötä. Vuoden aikana uudistettiin myös neuvottelukunnan jäsenten valintakriteerit, ja uudet käytännöt otettiin käyttöön vuosien 2026–2027 neuvottelukunnan jäsenten valinnassa.

MaVen toiminta vuonna 2025 vahvisti maakunnallisen järjestöyhteistyön rakenteita, lisäsi vaikuttavuutta ja tuki alueellisten ja paikallisten järjestöjen toimintaedellytyksiä siinä valtakunnallisessa muutoksessa, jossa järjestökenttä oli vuonna 2025 esimerkiksi STEA avustusten vähenemisen osalta.

6.3 KYT-järjestöpalvelut

KYT-järjestöpalvelut tukee KYTin strategian mukaisesti erilaisten yhdistysten toimintaedellytyksiä huomioiden niiden tarpeet. KYT-järjestöpalvelut neuvoo ja kouluttaa yhdistystoimijoita, vahvistaa yhdistysten välistä sekä yhdistysten ja julkisen sektorin välistä yhteistyötä sekä välittää ajankohtaista tietoa yhdistyksille ja yhdistyksistä.

Tukea yhdistystoimijoiden arkeen

Erilaisiin yhdistystoiminnan arkeen liittyvissä kysymyksissä yhdistystoimijoita tuettiin antamalla heille maksutonta ohjausta ja neuvontaa. Moni tukea saanut yhdistystoimija korosti, ettei vastaavaa tukea saa muualta ja saatuun neuvontaan oltiin erittäin tyytyväisiä. Erilaisia yhdistystoiminnan koulutuksia järjestettiin vuoden aikana useita. Osa koulutuksista järjestettiin yhteistyössä muiden maakunnallisten verkostojärjestöjen kanssa. Yhteistyö oli onnistunutta, ja sen ansiosta saatiin järjestettyä koulutuksia, jotka tavoittivat laajemmin yhdistystoimijoita.

Lähes kaikkien toimintoihin osallistuneiden yhdistystoimijoiden osaaminen kasvoi ja toiminta vastasi heidän tarpeitaan hyvin. Samoin lähes kaikki toimintoihin osallistuneet pystyivät kehittämään omaa toimintaansa ja kohtaamaan yhdistystoiminnassa eteen tulevia muutoksia paremmin. Yhdistystoimijoiden jaksamista ja voimavaroja onnistuttiin lisäämään esimerkiksi uuden toiminnon, tuumaustunti, avulla. Tuumaustunnilla keskustellaan vapaamuotoisesti yhdistystoimijoita mietityttävistä asioista ja se järjestetään kuukausittain verkossa. Tukemalla erilaisia yhdistyksiä heidän arjessaan KYT-järjestöpalvelut toteuttaa KYTin uuden strategian visiota, jossa luodaan yhteiskuntaa, jossa yhteisöllä on tulevaisuus.

Verkostotapaamisten kautta uusia mahdollisuuksia yhteistyöhön

KYTin uudessa strategiassa nostetaan esille, kuinka KYT tukee aktiivisesti eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja järjestöjen yhteisten rakentei-

Sanna-Kaisa ja Anu olivat esittelemässä Lähellä.fi-palvelua Mataran synttäreillä maaliskuussa 2025.

den syntymistä. Tämä on myös osa KYT-järjestöpalveluiden ydintehtävää. Kuten aikaisempinakin vuosina KYT-järjestöpalvelut koordinoi useita maakunnallisia ja paikallisia verkostoja. KYT-järjestöpalvelut vastasi Keski-Suomen Järjestöareenan valmisteluista sekä oli edustajana järjestöjen ja maakunnan kumppanuuspöydässä. KYT-järjestöpalveluiden koordinoimat verkostot olivat osallistujille hyödyllisiä sekä ne edistivät jälleen merkittävästi yhdistysten välistä vuoropuhelua ja yhteistyön mahdollisuuksia. Verkostojen lisäksi järjestettiin muita tilaisuuksia järjestöille, joissa pohdittiin järjestöjen rahoitusten tulevaisuutta ja yhteisiä vaikuttamisen mahdollisuuksia.

Yhteistyössä kuntien ja hyvinvointialueen kanssa järjestettiin järjestöille tilaisuuksia, jotka lisäsivät eri tahojen välistä vuoropuhelua ja helpottivat yhteistyön tekemistä. Julkisen sektorin yhteistyökumppanit kokivat, että yhteistyö KYT-järjestöpalveluiden kanssa edisti järjestöyhteistyön kehittämistä ja vahvistamista. Lisäksi he saivat tietoa, jota pystyivät hyödyntämään järjestöyhteistyön kehittämisessä.

Viestinnällä järjestöjä ja rakenteita näkyväksi

Keskeinen viestinnän väline, KYT tiedottaa -uutiskirje ilmestyi 12 kertaa vuonna 2025. Uutiskir-

Jämsän Vuoroin vieraissa -iltoja isännöi vuorotellen eri järjestö tai yhteisö. Keväällä tutustuttiin, verkostoiduttiin ja keskusteltiin yhteistyön teemalla Eläkeliiton Längelmäen yhdistyksen vieraana.

jeeseen oltiin erittäin tyytyväisiä ja se koettiin hyödylliseksi. KYT-järjestöpalveluiden pitämille luennoille osallistuneet saivat uutta tietoa järjestöistä. Vuoden aikana toteutettiin kaksi viestintäkampanjaa: Järjestöillä on väliä! sekä Hyviä uutisia järjestöistä, jotka toivat esille järjestöjen merkitystä sekä heidän arkeaan.

Keski-Suomen kuntien järjestöyhteistyön rakenteita ja käytäntöjä kuvaava järjestöpositiivisuuden kuntatutka uudistui, ja jatkossa se tunnetaan nimellä Keski-Suomen järjestöyhteistyön tutka. Sitä kehitettiin kattavamman sekä syvemmän tilannekuvan saamiseksi ja se kattaa jatkossa Keski-Suomen kunnat sekä hyvinvointialueen. Tulosten mukaan Keski-Suomen kuntien ja hyvinvointialueen järjestöyhteistyön tilannekuva on kokonaisuudessaan positiivinen, vaikka etenkin resurssikysymykset haastavat järjestöyhteistyötä.

KYT-järjestöpalvelut on osa valtakunnallista Lähellä-verkostoa. Vuonna 2025 alueellista työtä toteutettiin antamalla keskisuomalaisille yhdistyksille palveluun liittyvää ohjausta ja neuvontaa, joka koettiin tarpeelliseksi käyttöönoton kannalta. Odotettu Lähellä.Pro-palvelu, jossa voi viestiä yhdistyksille suunnatuista koulutuksista

KYT-järjestöpalveluiden tiimi vietti kesäkuussa yhteistä aikaa Ysitien lemmikissä. Kuvassa vasemmalta alkaen Matti, Sanna-Kaisa ja Anu.

ja muusta ajankohtaisesta, lanseerattiin vuoden lopussa. Lähellä-palveluun liittyen jatkettiin hyvää yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.

KYT-järjestöpalvelut KYTin strategian ytimessä

KYT-järjestöpalvelut on yksi KYTin vakiintuneista toiminnoista, ja se toteuttaa KYTin uutta stra-

tegiaa jokapäiväisessä arjessaan. KYTin mission mukaisesti KYT-järjestöpalvelut kohtaa, yhdistää ja tukee niin yksittäisiä yhdistystoimijoita kuin yhdistyksiä ja julkista sektoria. Työtä tehdään yhdistysten ja toimijoiden tarpeista lähtien eli KYTin arvojen mukaisesti ihmis- ja yhteisölähtöisesti. KYT-järjestöpalvelut luo yhteiskuntaa, jossa yhteisöillä on tulevaisuus.

TOIMINNAN KESKEISIÄ LUKUJA

117

KERTAA OHJAUS
JA NEUVONTAA

12

YHDISTYSTOIMINNAN
KOULUTUSTA

380

KOULUTUSOSALLISTUJAA

13

KERTAA LÄHELLÄ OHJAUSTA
JA NEUVONTAA

34

KOORDINOITUJA
JÄRJESTÖVERKOSTOJEN
TAPAAMISTA

404

OSALLISTUMISTA
JÄRJESTÖVERKOSTOIHIN

TOIMINNAN KESKEISIÄ TULOKSIA

87 %

OSAAMINEN KASVOI

82 %

PYSTYY KOHTAAMAAN
YHDISTYSTOIMINNASSA ETEEN TULEVIA
MUUTOKSIA PAREMMIN

9,5

OHJAUSPALVELUIDEN
SUOSITTELUARVO

93%

KOKI VERKOSTOJEN
EDISTÄNEEN
VUOROPUHELUA

74%

JULKISEN SEKTORIN
YHTEISTYÖKUMPPANIT SAIVAT
TIETOA, JOTA VOIVAT HYÖDYNTÄÄ
JÄRJESTÖYHTEISTYÖN
KEHITTÄMISESSÄ

97%

TYTYTÄISIÄ
UUTISKIRJEeseen

Järjestöyhteistyö tarvitsee riittävästi resurssointia kunnissa ja hyvinvointialueella

Keski-Suomen kuntien ja hyvinvointialueen järjestöyhteistyön tilannekuva on kokonaisuudessaan positiivinen. Tämä tulee ilmi Keski-Suomen kuntien ja hyvinvointialueen järjestöyhteistyön tilannekuvaa tarkastelevasta järjestöyhteistyön tutkasta 2025.

Järjestöjen toimintaedellytysten tukeminen on pysynyt vakaalla tasolla. Nimetyt järjestöyhdyshenkilöt ja järjestöille suunnatut tapaamiset ovat merkittäviä rakenteita ja edesauttavat käytännön yhteistyön tekemistä sekä vahvistamista. Yhteistyö järjestöjen kanssa on monipuolista tapahtumayhteistyöstä strategiseen yhteiskehittämiseen ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen.

Haasteina nousee esiin erityisesti järjestöyhdyshenkilöiden ajanpuute ja järjestöyhteistyöhön käytettävissä olevat muut resurssit. Järjestöväen ikääntyminen ja väheneminen haastaa järjestökenttää ja vaikuttaa myös yhteistyöhön. Myös yleinen taloudellinen tilanne mietityttää etenkin siitä näkökulmasta, miten se vaikuttaa järjestöjen tukemiseen ja niiden toimintaan. Kuntien päättäjille ei järjestetä erillistä perehdytystä järjestöyhteistyöhön, vaan asia on esillä esimerkiksi kuntaorganisaatioon perehdyttämisen yhteydessä tai talousarviokokouksessa. Systemaattista, rakenteellista vuoropuhelua päättäjien ja järjestöjen välillä on vain yksittäisissä kunnissa.

Järjestöyhteistyö on yksi merkittävä keino selvittää toimintaympäristön muutoksien ja tiukan taloustilanteen tuomista haasteista. Siksi onkin tärkeää turvata riittävät henkilöstö- ja aikaresurssit järjestöyhteistyöhön niin kunnissa kuin hyvinvointialueella. Uusien valtuutettujen perehdyttäminen yhteistyöhön sekä järjestöjen ja päättäjien vuoropuhelun lisääminen on yksi

keino vahvistaa järjestöyhteistyön merkitystä ja siihen resurssointia. Niin kunnissa kuin hyvinvointialueella on tärkeää miettiä yhdessä järjestöjen kanssa, miten toimintaympäristön ja taloudellisten resurssien vähenemisen haasteisiin vastataan. Yhteistyön tiivistäminen, riittävä vuoropuhelu, selkeä roolitus ja uusien toimintamallien kokeileminen voivat olla keskeisiä muutoksesta selviämiseen.

Järjestöyhteistyö on yksi merkittävä keino selvittää toimintaympäristön muutoksien ja tiukan taloustilanteen tuomista haasteista. Siksi onkin tärkeää turvata riittävät henkilöstö- ja aikaresurssit järjestöyhteistyöhön niin kunnissa kuin hyvinvointialueella.

Erityisasiantuntija
ANU HÄTINEN, KYT-järjestöpalvelut

6.4 Kansalaistoiminnan keskus Matar

Kansalaistoiminnan keskus Matar edistää ihmisten hyvinvointia tarjoamalla tiloja, toimintaa ja kohtaamisia. Toimijayhteisö ja muut tiloja käyttävät tarjoavat kaikille avointa tekemistä, koulutuksia, vertaisryhmiä ja kerhoja, joista osa on vapaaehtoisten vetämiä. Matar toimii yhteisöllisenä kohtaamispaikkana. OLKA-toiminta Sairaala Novassa ja Matarassa tarjoaa tukea sairauteen sopeutumisessa.

Vuosi 2025 oli Matarassa aktiivinen. Vuosi oli moninaisten tilaisuuksien, laajentuneen vapaaehtoistoiminnan, yhteisöllisyyden ja osallisuuden vuosi. Matar tarjosi kaikille avoimia ja maksuttomia mahdollisuuksia osallistua, kohdata ja saada tukea arkeen. Toimintaa ohjasivat vahvasti KYTin strateginen tavoite lisätä osallisuutta, vahvistaa kohtaamisia ja tukea yhteisöjen toimijuutta. Vuoden aikana korostui Mataran asema kohtaamispaikkana, johon ihmisten on helppo tulla ja jossa turvallinen ilmapiiri kannustaa osallistumaan myös silloin, kun elämäntilanne on kuormittava tai sosiaaliset suhteet ovat kaventuneet.

Matka halki Mataran

Mataran työntekijät synttärikumussa

Mataran toiminnot ja tapahtumat

Kaikille avoin toiminta muodostui monipuolisesta kokonaisuudesta, johon kuului säännöllisiä toimintoja ja suurempia yksittäisiä tapahtumia. Säännölliset toiminnot Arki-info, Bingo, Bubi-visa, Tuunauspaja sekä Kahvia ja kohtaamisia -tuokiot tarjosivat osallistumisen mahdollisuuksia, joista monet kävijät kertoivat saavansa merkittävää iloa, rytmiä ja tekemistä arkeensa. Osallistujien palautteet osoittivat, että näillä toiminnoilla oli selkeä hyvinvoinnillinen vaikutus: suurin osa vastaajista koki kuuluvansa joukkoon, tutustuneensa uusiin ihmisiin ja saaneensa toimintojen kautta lisää arjen hyvinvointia. Erityisen merkittävänä koettiin Kahvia ja kohtaamisia -tuokiot, joissa jokainen kävijä koki tullessaan kohdatuksi ja hyväksytyksi omana itsenään.

Tapahtumat kokosivat yhteen laajan osallistujajoukon. Mataran Markkinat, Mataran synttärarit, Matka halki Mataran - opiskelijatapahtuma, Hyvän Mielen Vappuhulinat sekä Retropelitilaisuus olivat tapahtumia, joissa yhdistyivät yhteisöllisyys, tiedon välittäminen, järjestöjen näkyvyyden

”

Mataran tiloissa vuokralla olevat järjestöt sekä muut tiloja käyttävät yhteisöt kokivat toimintaympäristön tukevan heidän arkeaan ja mahdollistavan oman toimintansa toteuttamisen.

lisääminen ja yhdessä tekemisen ilo. Vuoden aikana tapahtumiin osallistui yhteensä yli 9000 henkilöä. Saaduissa palautteissa korostui erityisesti tapahtumien piristävä vaikutus arkeen sekä mahdollisuus tutustua uusiin ihmisiin ja järjestöihin.

Tilat ja yhteisöllisyys Matarassa

Mataran tiloissa vuokralla olevat järjestöt sekä muut tiloja käyttävät yhteisöt kokivat toimintaympäristön tukevan heidän arkeaan ja mahdollistavan oman toimintansa toteuttamisen. Mataran kokoustiloja käytettiin vuoden aikana yhteensä 5488 tuntia.

Mataran kohtaamispaikkaa (aula) varattiin vuoden aikana eri tilaisuuksiin 180 kertaa. Kokoustilat olivat ahkerassa käytössä myös aukioloaikojen ulkopuolella, ja ilta- ja viikonloppukäyttäjien kävijämäärät nousivat edellisvuodesta yli 5000:lla.

Mataran toimijoille suunnattujen kyselyjen mukaan suurin osa koki tilojen olevan siistejä, monipuolisia ja toimivia. Fasiliteetit, kuten kopiointi-, kahvitus- ja aulapalvelut, säästivät toimijoiden omia resursseja, jolloin aikaa ja energiaa jäi enemmän varsinaisen järjestötoiminnan tekemiseen. Toimijat kokivat Matarassa olemisen tuovan näkyvyyttä, uusia kohtaamisia ja konkreettisia hyötyjä heidän omalle työlleen. Tämä on osoitus KYTin strategiassa olevasta järjestölähtöisyydestä ja luottamuksen rakentamisesta.

Vuosi vahvisti myös toimijoiden keskinäistä yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä. Toimintakulttuuria kuvailtiin avoimeksi, kannustavaksi ja helposti lähestyttäväksi. Mataran ilmapiiri on yksi iso ja merkittävä voimavara luottamukseen ja yhteisöllisyyteen. Suurin osa toimijoista kertoi, että yhteistyömahdollisuudet olivat lisääntyneet ja että he olivat tutustuneet useisiin muihin Mata-

Bingo Mataran aulassa

ran toimijoihin. Yhteistyö oli suunnitelmallista, mutta myös spontaania arjessa, ja sitä vahvistivat työhyvinvointitoiminta sekä yhteinen kehittämispäivä. Tyhy-toiminta tuki toimijoiden työssä jaksamista ja lisäsi yhteisöllisyyden tunnetta. Vuoden 2025 kehittämispäivässä teemana oli turvallisuus ja alettiin laatia turvallisemman tilan periaatteita Mataran yhteisöön.

Koordinoitu vapaaehtoistoimintaa pitää huolta myös vapaaehtoisten hyvinvoinnista.

Mataran vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoiset ovat olennainen osa Mataran toimintaa ja mahdollistavat sen, että tarjolla on kaikille avointa ja maksutonta tekemistä. Vapaaehtoiseksi voi tulla ilman aiempaa kokemusta. Jokainen saa perehdytyksen ja voi osallistua omien aikataulujensa mukaan. Laadukas, koordinoitu vapaaehtoistoiminta tuottaa iloa sekä tekijälle että avun saajalle ja lisää yhteisön hyvinvointia.

Helmikuussa Mataran vapaaehtoistoiminta laajeni, kun osa Jyväskylän kaupungin vapaaehtoistoiminnoista siirtyi Mataraan. Tämän myötä toiminnan muodot uudistuivat:

- KotiTsemppari-toiminta (ent. Liikuntaluotsi ja Kotikaveri)
- Tsemppari-toiminta (ent. Meijän kaveri -toiminta)
- Kulttuuriluotsi-toiminta

KotiTsempparit tuovat merkityksellisiä kohtaamisia ja ylläpitävät tsemppattavien toimintakykyä käy-

mällä ulkoiluseurana ja juttukaverina pääasiassa ikääntyneille henkilöille. Tsempparit kohtaavat tukea ja seuraa kaipaavia kodin ulkopuolella.

Kulttuuriluotsit ovat kulttuurista kiinnostuneita vapaaehtoisia, joita voi pyytää seuraksi ja tueksi esim. museoihin. Luotsitoimintaan kuuluvat myös kulttuurikävelyt, joissa tutustutaan kaupunginosaan ja historiaan sekä muisteluskujen esittelyt, jotka herättivät muistoja ja virittivät keskustelua etenkin ryhmämuotoisissa tapaamisissa. Välitetyistä kulttuuriluotsipyynnöistä tuli hyvää palautetta.

Mataran uudistunut vapaaehtoistoiminta tarjosi entistä monipuolisemmin mahdollisuuksia vapaaehtoisille. Vapaaehtoiset toimivat niin kertaluontoisissa kuin pidempiaikaisissakin tehtävissä. Myös erityistä tukea tarvitsevat vapaaehtoiset löysivät oman näkönsä tehtäviä. Vapaaehtoiset kertoivat, että toiminta lisäsi heidän hyvinvointiaan, tarjosi mielekästä tekemistä ja vahvasti tunnetta osallisuudesta. Erityisesti vertaistuki koettiin erittäin tärkeäksi, ja sen kerrottiin auttaneen läpi haastavienkin elämäntilanteiden.

OLKA®-toiminta vuonna 2025 - tukea ja kohtaamisia

OLKA on koordinoitua järjestö- ja vapaaehtois-toimintaa, joka tarjoaa potilaille ja läheisille tukea, toivoa ja kiireettömiä kohtaamisia. Valtakunnallinen OLKA-toiminta on jatkunut Jyväskylässä vuodesta 2019 KYT ry:n ja Keski-Suomen hyvinvointialueen yhteistyönä.

Jyväskylässä OLKA toimii sekä Sairaala Novassa että Matarassa. Matarassa kävijät saavat tietoa potilasjärjestöistä, vertaistuesta ja vapaaehtoistoiminnasta sekä voivat hyödyntää avointa terveystietopistettä. Novan OLKA-pisteellä potilaat kohtaavat järjestöjen edustajia, vertaistukijoita ja vapaaehtoisia, jotka tarjoavat tukea sairauteen liittyvissä kysymyksissä.

OLKA-toiminta jatkoi vahvaa kasvuaan ja toi sairaalassa potilaille tärkeää ja oikea-aikaista tukea. Vapaaehtoisten läsnäolo koettiin arvokkaaksi ja potilailta saatu palaute oli poikkeuksetta myönteistä. Kohtaamiset lisäsivät turvallisuuden tunnetta ja toivat sairaala-arkeen kaivattua läm-

pöä ja keskustelukumppanuutta. Myös sairaalan ammattilaiset kokivat hyötävänsä OLKasta, sillä heidän tietämyksensä potilasjärjestöjen toiminnasta lisääntyi ja he pystyivät ohjaamaan potilaita tuen piiriin yhä paremmin. Muutetaan tämä teksti seuraavanlaiseksi: Myös sairaalan ammattilaiset kokivat hyötävänsä OLKasta. Heidän tietämyksensä potilasjärjestöjen toiminnasta lisääntyi ja he pystyivät ohjaamaan potilaita tuen piiriin yhä paremmin.

Yhteistyö

Matara teki vuoden aikana laajaa yhteistyötä paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti. Yhteistyöverkostot laajenivat vuoden aikana. Matara toimi aktiivisena kumppanina erilaisissa verkostoissa ja työryhmissä. Yhteistyökumppaneilta saatu palaute oli erittäin myönteistä: yhteistyö koettiin sujuvaksi, vuorovaikutteiseksi ja hyödylliseksi kaikille osapuolille. Uusia yhteistyöpyyntöjä tuli runsaasti, mikä kertoo Mataran kasvaneesta tunnettuudesta ja luottamuksesta.

OLKA-vapaaehtoisia osastolla

Sekä Jyväskylän Valikkoryhmä että valtakunnallinen Kohtaamispaikkafoorumi tarjosivat osallistujille vertaistukea ja yhteisiä kehittämismahdollisuuksia. Tapaamiset lisäsivät toimijoiden osaamista ja vahvasti verkostoitumista.

Lopuksi

Vuosi 2025 osoitti, että Mataran toteuttaa KYTin strategiaa esimerkillisesti. Mataran toiminta oli asiakas- ja järjestölähtöistä, saavutettavaa, yhdenvertaista ja yhteisöllistä. Mataran tarjosi monia hetkiä, joissa ihmiset saivat osallistua, kokea olevansa osa yhteisöä ja tavata toisiaan. Mataran toimijat, vapaaehtoiset ja yhteistyökumppanit tekivät vuodesta 2025 sellaisen, jossa osallisuus, hyvinvointi ja yhteinen tekeminen vahvistuivat ja näkyivät konkreettisina tekoina ihmisten arjessa.

Mataran on tiloja, toimintaa ja tapahtumia sekä yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja iloa.

15 YKSITTÄISTÄ TAPAHTUMAA, JOHON OSALLISTUI YHTEENSÄ 9089 HENKILÖÄ

- tiloja n. 2000m²
- 25 toimijayhteisöä vuokralla
- 132 muita tilojen käyttäjäyhteisöjä
- 90 työntekijää ja vapaaehtoisesti toimivien yhdistysten aktiivista Mataran toiminnassa mukana (sisäinen toimijuus)
- 98 287 kokonaiskävijämäärä (kattaa Matarassa kävijät ja OLKAN sairaalavapaaehtoisten kohtaamat ihmiset)
- 11 601 kohtaamispaikassa kävijää
- 9 650 Mataran aulapalvelun infotiskillä asioivia
- 104 säännöllistä toimintoa
- 15 yksittäistä tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 9089 henkilöä

232 VAPAAEHTOISTA

- 46 OLKA-toiminta
- 20 Mataran tapahtumat ja toiminnot
- 10 Tsempparia
- 70 KotiTsempparia
- 86 Kulttuuriluotsia

Kansalaistoiminnasta kertovan tarinan kuuli vuoden aikana lähes 500 lasta. Lasten palautteiden avulla tarinasta kehkeytyi timanttinen versio.

6.5 Kansalaistoiminta lasten silmin – KATOLLA

Lasten palautteita kuunnellen kehitettiin innostava ja samaistuttava tietopaketti aktiivisesta kansalaisuudesta. Timanttiteot konkretisoivat lasten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

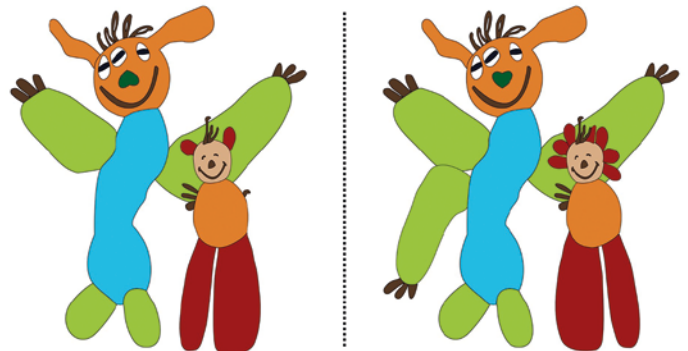
Kansalaistoiminta lasten silmin – KATOLLA -hankkeen tavoitteena on lisätä lasten osallisuutta ja aktiivista kansalaisuutta luomalla lasten kanssa lapsiymmärrettävä opetusmateriaali kansalaisyhteiskunnasta. Esi- ja alkuopetusikäiset lapset saavat perustietoa kansalaistoiminnasta Mataran maskoteista, Marasta ja Tarasta, kertovan tarinan muodossa. Tarinan jälkeen osa lapsista kehittää aktiiviseen kansalaisuuteen liittyviä pelejä, leikkejä ja tarinoita. Koulu- ja eskarivierailuita tehdään Jyväskylän alueella, mutta valmis materiaali tulee nettiin kaikkien maksutta saataville.

Keski-Suomen liiton rahoittama hanke käynnistyi elokuussa 2024 ja jatkuu vuoden 2026 loppuun.

Lasten palaute kehittämisen pohjana

Maran ja Taran tarinan kuuli vuoden aikana vajaat 500 lasta. Lapsilta saatua palautetta hyödyntäen tarina kehitettiin sellaiseksi, että 45 minuutin oppi-

Etsi viisi eroavaisuutta.

Jos päiväkotisi/kouluusi/harrastuksisi/työpaikallasi tulisi tällaisia tyyppisiä, mitä sanoisit heille?

Mataran maskoteista Marasta ja Tarasta kehitettyjen tehtävien avulla havainnollistetaan muun muassa yhdenvertaisuutta.

Mataran katon timantit lumosivat lapset, ja siksi aktiivista kansalaisuutta ilmentävät teot nimettiin tarinassa timanttiteoiksi.

tunnin aikana esiin nousee mielenkiintoisella tavalla mahdollisimman paljon lapsille ymmärrettäviä ja samaistuttavia esimerkkejä kansalaistoiminnasta.

Lasten osallistaminen tarinan kehittämiseen näkyi tarinan saamassa palautteessa: alkuvuodesta vajaa puolet ryhmistä nosti peukut pystyyn kysyttäessä, mitä mieltä he olivat tarinasta. Kehittämistyön myötä tyytyväisyys nousi merkittävästi.

Lapsille kerrottiin, että tarinan kehittämiseen on saatu paljon apua lapsilta. Tämä herätti heidät huomaamaan, että aikuiset voivat oppia lapsilta ja siksi kannattaa kertoa omat ideansa. Myös se, että Maran ja Taran ulkomuoto sekä hankkeen logon teksti ovat lasten suunnitteleimia, toimi esimerkkinä lasten osallisuudesta.

Timanttiteot aktiivisuuden ilmentäjinä

Tarinan avulla lapsia on autettu näkemään osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia omassa arkielämässään. Tarinassa yhteiseen hyvään tähtääviä, aktiivista kansalaisuutta ilmentäviä tekoja kutsutaan timanttiteoiksi. Timanttiteoihin kannustamalla hanke on osaltaan luomassa yhteiskuntaa, jossa KYTin strategian mukaisesti jokainen ihminen on merkityksellinen ja yhteisöllä on tulevaisuus. Lapset ovat saaneet huomata, että omaan lähiympäristöön voi vaikuttaa ihan jokainen, ja pienestä pitäen aktiivisuuteen kasvaneet lapset ovat pitkällä tähtäimellä turvaamassa yhteisöjen tulevaisuutta.

Viiden luokan/ryhmän kanssa jatkettiin yhteistyötä useamman oppitunnin ajan, jolloin pohdittiin tarkemmin lasten osallistumisen mahdollisuuksia sekä kehitettiin erilaisia pelejä ja leikkejä timanttiteoihin liittyen. Syntyneitä tuotoksia ja ideoita jatkajalostetaan vuonna 2026, jotta niistä saadaan luotua valmis opetusmateriaalipaketti.

Timanttitekoja voi tehdä ihan jokainen

Mitä sinulle tulee mieleen, kun puhutaan lasten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista? Kenties koulujen oppilaskuntatoiminta tai useassa kunnassa toimiva Lasten Parlamentti. Me aikuiset ehkä ajattelemme, että lapset tulevat kuulluksi, kun kuulemme tällaista pientä valikoitunutta lapsijoukkoa. Valitettavasti moni lapsikin ajattelee, että vaikuttamaan pääsee vain harvat.

Osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia on kuitenkin ihan jokaisella lapsella, ja Kansalaistoiminta lasten silmin -hankkeessa kehitetyssä Maran ja Taran tarinassa lapsia autetaan näkemään ne. Samalla tuetaan eskareiden ja koulujen työtä aktiiviseen yhteiskunnan jäsenyyteen kasvattamisessa. Kun opettajan kanssa vähän johdatellaan, muistuu lasten mieleen monia asioita: ”Syksyllä mietittiin yhdessä ryhmän/luokan sääntöjä. Saatiin keksiä ideoita teemapäivään. Äänestettiin, mitä tehdään palkintotunnilla.”

Vaikuttaminen ei vaadi tiettyä asemaa tai järjestettyjä kokouksia, vaan on paljolti myös niin pieniä hetkiä ja valintoja tavallisessa arjessa, ettei niitä aina edes huomaa. KATOLLA-hankkeessa tavoitteena on nostaa nämä pienet hetket esiin. Aktiivista kansalaisuutta ilmentäviä tekoja kutsutaan tarinassa timanttiteoiksi.

Timanttitekoja kertyy yhdenkin päivän aikana melkoinen pino: Jokainen vaikuttaa omalla käyttäytymisellään ryhmän ilmapiiriin ja turvallisuuteen. Toisten auttaminen ja huomioon ottaminen ovat tekoja yhteisen hyvän eteen. Roskien kerääminen luonnosta tai sammuneesta katuvalosta kertominen aikuiselle vaikuttavat yhteiseen elinympäristöömme. Leikkiminen on oiva tapa toteuttaa omia ideoitaan ja toimia yhdessä yhteisen päämäärän saavuttamiseksi. Kun kaikki otetaan mukaan leikkiin, syntyy jokaiselle tunne ryhmään kuulumisesta ja siitä, että on tärkeä.

Tehtyjen timanttitekojen merkiksi timantteja voi kerätä jossakin konkreettisessa muodossa, kuten helminä purkkiin. Kun pienetkin hyvät teot tehdään näkyviksi ja niistä saa kiitosta, syntyy rohkeutta toimia aktiivisesti jatkossakin yhä isompien projektien parissa.

”

Kun pienetkin hyvät teot tehdään näkyviksi ja niistä saa kiitosta, syntyy rohkeutta toimia aktiivisesti jatkossakin yhä isompien projektien parissa.

ANNIKA HÄMYNEN, hanketyöntekijä, Kansalaistoiminta lasten silmin -hanke

Kesäkuun yhteislaulutilaisuudessa riitti lämpöä ja laulua.

6.6 Löydä iloa arkeen

Turvalliseen ja tasavertaiseen kohtaamiseen keskittyvällä ryhmätoiminnalla onnistuttiin vähentämään ikääntyneiden yksinäisyyttä ja lisäämään sosiaalista toimintakykyä. Eri toimintojen kautta kohdattiin satoja ikääntyneitä ja löydettiin osallistujille uusia sosiaalisia kontakteja ja yhteisöjä, joihin kiinnittyä. Iloa arkeen löydettiin yhdessä jaetuista hetkistä.

Hankkeen tavoitteena on yksinäisten tai muiden haastavassa elämäntilanteessa olevien yli 65-vuotiaiden jyvaskyläläisten yksinäisyyden väheneminen sekä osallisuuden ja sosiaalisen toimintakyvyn lisääntyminen. Monia osallistujia yhdisti koettu yksinäisyys ja merkityksellisten sosiaalisten kontaktien vähyyys. Myös isot elämäntuotokset, kuten muutto uudelle paikkakunnalle, menetykset lähipiirissä sekä oma tai läheisen vakava sairaus toivat haasteita osallistujien arkeen ja toivat tarpeen ammattilaisen tuelle. Et-sivän vanhustyön periaatteiden mukaisesti tarjottiin tukea ja ohjausta sekä pyrittiin löytämään jokaiselle osallistujalle mielekästä tekemistä ar-

keen. Hankkeen keskeisiin toimintoihin kuuluivat yksilöllinen ohjaus, ryhmätoiminta ja jalkautuva löytävä vanhustyö eli LöytäväPiste-toiminta.

Osallistujat saivat tietoa eri osallistumisen paikoista ja myös rohkaisua lähteä mukaan itseä kiinnostavaan toimintaan

Hankkeen toiminnoissa jaettiin runsaasti tietoa erilaisista osallistumisen paikoista ja rohkaistiin kohderyhmäläisiä osallistumaan itselleen mielekkäseen toimintaan. Lähes jokainen palautteeseen vastannut osallistuja koki saaneensa uutta

Mölkky innostutti osallistujat kokoontumaan myös ilman ohjaajia.

tietoa osallistumisen paikoista ja suuri osa myös koki, että voisi kokeilla jotain uutta toimintoa. Hankkeen työntekijöiden toteuttaman tiedottamisen lisäksi avoimissa ryhmissä kävi asiantuntijoita Keski-Suomen hyvinvointialueelta, Jyväskylän kaupungilta ja eri järjestöistä kertomassa omasta toiminnastaan ja osallistumisen mahdollisuuksista. Antamalla tietoa muun muassa Keski-Suomen hyvinvointialueen uudistuneista digitaalisista palveluista pyrittiin KYTin strategian mukaisesti vaikuttamaan osallistujien vaikutusmahdollisuuksiin itseä koskevissa asioissa. Palautteen ja havaintojen mukaan vierailijaluennot koettiin mielenkiintoisina ja niistä saatua tietoa tärkeäksi ja omaa toimintakykyä edistäväksi.

Yksinäisyyden kokemus helpottui ja osallisuuden kokemus sekä sosiaalinen toimintakyky kasvoivat

Lähes kaikilla avoimeen ryhmätoimintaan osallistuneilla yksinäisyyden kokemus helpottui edes

Monelle kävijälle hankkeen ryhmätoiminta oli viikon ainoa sosiaalinen tapahtuma.

hetkellisesti. Myös pienryhmätoimintaan osallistuneilla koettu yksinäisyys helpottui. Lähes kaikki osallistujat kokivat myös saaneensa uusia sosiaalisia kontakteja. Joillekin kävijöille hankkeen ryhmätoiminta oli ainoa sosiaalinen tapahtuma viikon aikana.

Osallisuuden kokemus kasvoi tai pysyi samana yli puolella pienryhmätoimintaan osallistuneilla. Saadun palautteen ja havaintojen mukaan moni hankkeen pienryhmä- tai avoimeen ryhmätoimintaan osallistunut sai rohkeutta ilmaista mielipiteensä, jakaa kokemuksiaan ja osallistua yhteiseen tekemiseen. Hankkeen toimintaan osallistuneiden osallisuutta vahvistettiin muun muassa sillä, että heidät otettiin mukaan ryhmätapaamisten teemojen, retkien ja tapahtumien suunnitteluun. Ryhmätoiminnassa osallistujat kohdattiin yksilöllisesti, heillä oli aktiivinen rooli ja heitä rohkaistiin ja tuettiin osallistumaan keskusteluun monin eri tavoin. Osallistujien toimijuutta vahvistettiin myös jakamalla säännöllisesti tietoa erilaisista terveyden edistämisen teemoista, ja osa saikin uuden tiedon valossa rohkeutta hakeutua tutkimuksiin esimerkiksi aistiongelmien vuoksi.

Osallistujien välille syntyi aitoja ystävyssuhteita: puhelinnumeroita vaihdettiin ja sovittiin

yhteisiä kävelylenkkejä. Sosiaalista toimintakykyä tuettiin järjestämällä erilaisia tapahtumia vakitoimintojen lisäksi: yhteislaulutilaisuuksia, aamiaishetkiä ja retkiä lähiympäristöön. Osallistujille järjestettiin myös mahdollisuuksia koontua pelaamaan mölkkyä ilman ohjaajien läsnäoloa. Moni kävijä löysi tiensä myös Mataran toimintaan.

Kohtaamme, Yhdistämme, Tuemme

Kaiken kaikkiaan koko toimintavuotta ohjasi KY-Tin visio siitä, että jokainen ihminen on merkityksellinen. Hankkeen toiminta koettiin iloisena piristyksenä arjen keskellä ja erityisesti ryhmäkerrat koettiin tapahtumana, jota "odotettiin kuin lehmä kevättä", kuten eräs osallistuja totesi kesätauon jälkeen. Toiminta koettiin turvallisena, kun ammattilaisella oli ohjaket ryhmitilanteissa ja ohjaajilta saattoi kysyä neuvoa monenlaisiin asioihin. Luottamus tasapuoliseen kohteluun lisäsi monen rohkeutta osallistua. Erityisesti toisten ihmisten näkeminen samassa tilassa ja keskustelu yhteistä kokemuksista koettiin mielen hyvinvointia tukevana tekijänä. Arkeen saatiin ilon pilkahduksia jaetuista hetkistä vertaisten kanssa. Eräskin pienryhmään osallistunut soitti ensimmäisen tapaamiskerran jälkeen ja kertoi: "Ja tiedätkö, minä sain siitä tämän aamun tapaamisesta niin paljon itsel-

leni uutta energiaa, että aloin touhuamaan täällä kotona. Yritin jopa asentaa uuden tietokoneen ja nyt minä teen täällä itselleni pitkästä aikaa ruokaa. Eikö olekin ihmeellistä?"

OHJATUT RYHMÄKERRAT

126

KOHTAAMISET RYHMISSÄ

1074

YKSILÖOHJAUSTA SAANEET

41

KOHTAAMISET YKSILÖOHJAUKSESSA

111

LÖYTÄVÄPISTEET

22

KOHTAAMISET LÖYTÄVÄPISTEILLÄ

127

”

Eräskin pienryhmään osallistunut soitti ensimmäisen tapaamiskerran jälkeen ja kertoi: ”Ja tiedätkö, minä sain siitä tämän aamun tapaamisesta niin paljon itselleni uutta energiaa, että aloin touhuamaan täällä kotona.

Sosiaalipedagogisen toiminnan ytimessä. Orvokki-suomenhevosen lempeä hönkäys sai hankepäällikkö Tiina Miettisen (vasen) ja hankeasiantuntija Jenni Helinin (oikea) suunpielet kohoamaan. Kuva: Katri Lindström

6.7 Voimamatka

Terveysmetsäretkien ja sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tuella 60 % yli 55-vuotiaista Voimamatka -hanketoimintaan osallistuneista jyvaskyläläisistä pitkäaikaistyöttömistä ilmoitti osallisuuden kokemuksensa kasvaneen. Menetelmien mielekkyys näkyi myös osallistujien vahvana sitoutumisena yhteiseen noin kolmen kuukauden mittaiseen toimintaan.

Voimamatka-hankkeen keskeisimpinä tavoitteina on vahvistaa työttömänä eläköityvän henkilön voimavaroja, vahvuuksia, toimijuutta ja mahdollisuuksia. Hankkeessa käytetään luontolähtöisiä menetelmiä, terveystieteitä ja sosiaalipedagogista hevostoimintaa, tavoitteiden saavuttamiseen. Näiden menetelmien avulla py-

ritään lisäämään osallistujien voimavaroja, osallisuuden ja merkityksellisyyden tunnetta sekä sosiaalisten suhteiden syntymistä.

Hanke on osa valtakunnallista Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen Näkymättömät-avustusohjelmaa. Näkymättömät-avustusohjelman (2024–2026) tavoitteena on vahvistaa haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien arjen osallisuutta.

Luontomenetelmillä kasvatettiin yli 55-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien osallisuuden kokemusta. KYTin keskeisten tavoitteiden mukaan hankkeessa turvattiin kohderyhmän hyvinvointia ja lisättiin heidän vaikutusmahdollisuksiensa itseään koskevissa asioissa. Hanke lisäsi arjen osallistumisen mahdollisuuksia ja kokemuksia yhteisöön kuulumisesta. Kaikki toimintaan osallistuneet kokivat saaneensa mahdollisuuden tutustua uusiin ihmisiin, ja yli puolet heistä koki saaneensa itselleen uuden yhteisön. Toimintaan osallistuminen synnytti uusia ystävyssuhteita. Myös arjen mielekkyys ja mielekäs tekeminen

kasvoi toimintaan osallistuneilla merkittävästi.

Terveysmetsä-toimintamallissa kohtaaminen on keskiössä. Kohtaamista tukee luontoympäristö, jossa on tilaa olla ja hengittää. Luonnossa voi olla aina juuri sellainen kuin on, juuri sen hetkisten ajatusten ja tunteiden kanssa. Terveysmetsäretkillä yhteiset tauot ja nuotiolla tulistelu ovat nousseet suureen merkitykseen. Nuotiolla retkien ohjaajat voivat myös tuottaa elämyksen, joka antaa osallistujille arvostetuksi ja nähdyksi tulemisen kokemuksen.

Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa annetaan vahvojen, mutta samalla herkkien hevosten herätellä jokaisen osallistujan sisimpää sekä tuetaan pysähtymistä ja läsnäoloa muun muassa erilaisin tallipuuhiin ja harjoituksiin. Erittäin tärkeää on ryhmän mahdollisuus kokea yhteisen tekemisen kautta rentoa ja mukavaa sosiaalista vuorovaikutusta.

Pienryhmätoiminta, vertaistuellinen ilmapiri ja kahden uniikin luontomenetelmän yhdistäminen loivat pohjan tulosten saavuttamiselle. Toiminnan mielekkyys nousi esiin osallistujien vahvana sitoutumisena toimintaan sekä toive-
tulvana toiminnan jatkumisesta oman ryhmän päättymisen jälkeenkin.

Terveysmetsäretkellä metsään uppoutumassa Muuratsalossa Paljaspään luontopolulla Voimamatka -hankkeen ryhmäläisten kanssa.

Luonnosta merkitystä ja hyvinvointia

Jokaisella meillä on syntymäoikeus ihmisarvoiseen elämään, jossa yhdenvertaisuuden lisäksi täyttyvät perustavanlaatuiset sosiaaliset ja taloudelliset olosuhteet. Yhteiskuntamme työttömien riveistä kumpuaa kuitenkin epätoivo. Maailman muutokset haastavat yhteiskuntamme tulevaisuutta, ja tulevaisuuttamme ohjaa nykyhetki. Mistä ihminen löytää voimavaroja ja uskoa parempaan huomiseen, kun nykyhetki on täynnä epätoivoa?

Työttömyys sattuu -teoksen työttömien tarinoista kumpuaa epätoivoinen arki, joka usein on sinnittelyä. Professori Lena Näreen ja valtiotieteiden tohtori/sosiologian dosentti Sari Näreen teoksessa ”Työttömyys sattuu. Arjen kamppailua työllistämistoimien rattaissa” (2022) käsittelee työttömyysturvajärjestelmän ristiriitaisia vaatimuksia ja niiden vaikutuksia työttömien itsetuntoon, arkeen ja tulevaisuuden näkymiin työttömien omien tarinoiden pohjalta. Teoksen työttömien tarinoista voi lukea nöyryytetyksi tulemisen tunteesta, merkityksellisyyden katoamisesta, epätoivosta, luottamuksen puutteesta, epäoikeudenmukaisuudesta ja pettymisestä yhteiskuntajärjestelmäämme.

KYTin Voimamatka-hanke pyrkii luomaan merkityksellistä tulevaisuutta jyvaskyläläisille eläkeikää lähestyville pitkäaikaistyöttömille hyödyntämällä luonnon kykyä kannatella ihmistä vaikeina aikoina. Luonnon hyödyt ihmisen hyvinvoinnille on todennettu monissa tutkimuksissa. Kirjassa Luonnon rytmissä yli vaikeiden aikojen (2025) Marko Leppänen ja Adela Pajunen kertovat muun muassa mittavasta tutkimuksesta, jossa yli 20 tutkijaa kävi läpi valtavan aineiston todeten, että luonnonympäristö ja luontokontaktit vaikuttavat ihmisen selviytymiskapasiteettiin eli resilienssiin lisäämällä fysiologisia, psyykkisiä ja sosiaalisia voimavaroja. Ne siis tarjoavat ennakoivan suojatekijän elämän tuomiin haasteisiin.

Jokainen ihminen haluaa tuntea olevansa merkityksellinen ja kuulua johonkin. Jotta merkityksellisyyttä voi kokea, täytyy löytää yhteys omiin tunteisiin, tarpeisiin ja arvoihin. Voimamatka-hankkeessa yhteyttä haetaan luontomenetelmin. Terveysmetsä-toimintamallissa vahvistetaan ihmisen luontoyhteyttä luontotiedon ja yksinkertaisten harjoitusten avulla. Sosiaalipedagogisessa hevostoinnissa annamme

Ylä-Mäyrämäen Mustalammella nuotiotauolla Voimamatka-hankkeen ryhmäläisten kanssa. Riippumatossa keinuminen mahdollisti ajattomuuden tunteeseen uppoutumisen ja lempeän taukohetken yhdessä nuotioeväiden kanssa.

vahvojen, mutta herkkien hevosten herätellä sisimpäämme, tukea pysähtymistämme ja läsnäoloa muun muassa erilaisin tallipuuhin ja harjoituksin.

Luontoympäristö edesauttaa monella tapaa läsnäoloa, mikä liitetään elämän laadun kokemiseen. Kun pysähdytään kokemaan luonto, siirrytään aistien ja kokemuksellisuuden äärelle, ajattelun maailmasta kehoon. Tällainen kokemus voi antaa syvää mielenrauhaa, rauhoittaa ja rentouttaa. Luonto ja eläimet eivät arvota, vertaile tai pyydä tehokkuutta meiltä ihmisiltä. Luonto on läsnä. Sinua varten. Hengittäen kanssasi. Olet osa suurta kokonaisuutta. Olet tullut nähdyksi sielutasolla. Sinulla on merkitystä. Lyhytkin luontokontakti, ja tulevaisuutesi näyttää toiveikkaammalta, kuin auringon valoon heräävä aamu usvainen metsä, jonka henkäys syleilee sen asukit uusiin seikkailuihin.

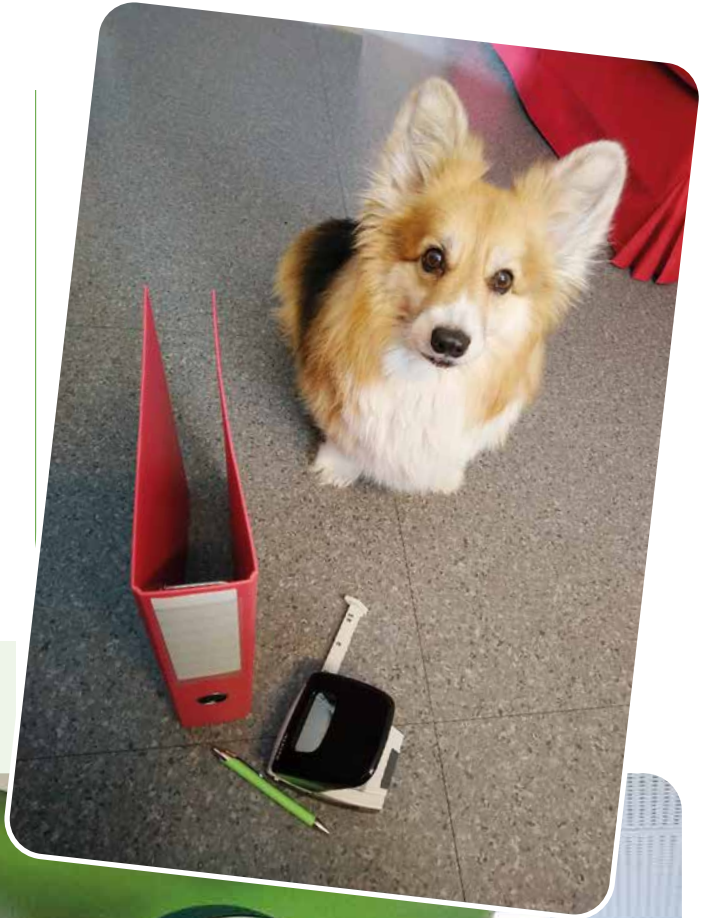
TIINA MIITTINEN

hankepäällikkö, Voimamatka-hanke

6.8 KYT-tilitoimisto

Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki -osuuskunnan alla toimiva tilitoimisto tarjoaa asiantuntijuutta yhdistysten ja järjestöjen taloushallinnosta ja kirjanpidosta sekä erilaisten hanke- ja kehittämisrahoitusten maksatuksista ja raportoinnista. Palveluiden laadusta huolehtii neljän työntekijän työyhteisö. Tilitoimiston toimintaperiaatteena on avoin ja tiivis vuorovaikutus asiakkaan kanssa. Asiakkaita oli vuoden 2025 aikana 101 ja asiakaskunta koostuu pääosin taloudelliselta volyymilta pienistä yhteisöistä. Tilitoimistoalan kireä kilpailutilanteen takia toiminnan kannattavuuteen kiinnitettiin erittäin tarkkaa huomiota. Työtilanne pysyi tilitoimiston osalta hyvänä.

Toimistokoira Tyyne

KYT-osuuskunnan tilitoimiston työntekijät Hanna, Pirjo ja Netta

6.9 PAIKKO® – Osaamisen tunnistamisen järjestelmä

Meillä jokaisella on osaamista, mutta sen sanoittaminen saattaa olla haasteellista.

PAIKKO-järjestelmä perustuu Opetushallituksen päättämiin ammatillisiin tutkinnon perusteisiin. Se sisältää 23 perustutkintoa, yhteiset tutkinnon osat, tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen. Ammattitutkinnoista mukana on kasvatus- ja ohjausala.

PAIKKO-järjestelmä tarjoaa työvälineet oppimisympäristöjen tunnistamiseen ja osaamistodistusten kirjoittamiseen. Lisäksi järjestelmään kuuluvat sekä kattava koulutuskokonaisuus että jatkuva käyttäjätuki.

Ammatillisten tutkintojen perusteisiin pohjautuva osaamisen tunnistaminen vahvistaa itsetuntoa, auttaa sanoittamaan omaa osaamista ja sujuvoittaa työelämäpolkuja. PAIKKO-järjestelmän tavoitteena on vahvistaa ihmisten osallisuuden ja merkityksellisyyden tunnetta ja toimia valtakunnallisena osaamisen tunnistamisen asiantuntijana.

Jokainen haluaa olla mukana merkityksiä luovassa toiminnassa ja kokea, että oma toiminta on osa yhteiskuntaa. Valmennuksen ja ohjauksen yksi tärkeä tavoite on rakentaa tämä kokemus jokaiselle.

Osaamista syntyy paljon myös muualla kuin virallisissa oppimistilanteissa tai muodollisessa koulutuksessa.

Esimerkiksi palkkatuettu työ, työkokeilu, kuntouttavat työtoiminta, vapaaehtoistyö tai harrastustoiminta kerryttävät osaamista, joka kuitenkin jää kokonaan dokumentoimatta.

Laajennettu työtodistus puhuu tutkintojen kieltä

Oman ammatillisen itsetunnon kasvu ja vahvistuminen on yksi tärkeimmistä asioista, jonka PAIKKO-osaamistodistus saa aikaan. Osaamistodistus on positiivinen palaute osaamisesta, ja se auttaa sanoittamaan osaamista muun muassa työnhakutilanteissa. Osaamisen kuvaaminen tutkintojen kielellä madaltaa kynnystä hakeutua opiskelemaan, vaikka taustalla olisi ikäviäkin koulukokemuksia tai kesken jääneitä opintoja. Osaamistodistus ei ole tutkintotodistus, vaan laajennettu työtodistus, joka kuvaa henkilön osaamisen ajantasaisesti. Tämä helpottaa rekrytointia ja tekee osaamisen näkyväksi. Samaa PAIKKO-osaamistodistukseen voidaan selkeästi koota osaamista useista eri tutkinnoista.

On ollut antoisaa pohtia yhdessä työkavereiden kanssa osaamisen tunnistamista ja oppia toinen toisiltamme.

SaimaanVirta ry:n työvalmentajat
Susanna Kähkönen
Anne Pitkonen
Marko Kaipainen
Iida Piirainen

OSAA

Yhteisöjen Yhteisö Yritys

Osamisen polut - osaamisen avulla kehittelemällä -hanke

Valtakunnallinen PAIKKO-järjestelmä auttaa kehittämään organisaation oman toiminnan laatua ja säästää henkilökunnan työaikaa. Kuva: Päivi Keronen, SaimaanVirta ry

Kehittäjäasiakasryhmä aloitti toimintansa

Keväällä 2025 perustettiin kehittäjäasiakasryhmä, joka nimettiin PAIKKO-Poppooksiksi. Se on vapaamuotoinen keskustelu- ja kehittämisryhmä, jossa yhdessä jaetaan tietoa, kokemuksia ja mielipiteitä PAIKKO-palvelusta.

Tavoitteena on kuulla entistä paremmin kehittäjäasiakkaiden näkemyksiä ja ottaa ne huomioon toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä. Kymmenen henkilön ryhmä kokoontui kolme kertaa TEAMS-yhteydellä. Lisäksi ajatuksia vaihdettiin sähköpostilla ja viesteillä.

Yhdessä PAIKKO-Poppoon kanssa ideoitiin muun muassa teknisiä parannuksia PAIKKO-koulutuskalenteriin ja uuden PAIKKO-vastaavan oppaan sisältöä. PAIKKO-vastaavan opas valmistui joulukuussa ja julkaistiin tammikuussa 2026. Yhteistyö oli sujuvaa ja kehittäjäasiakasryhmän toiminta jatkuu myös tänä vuonna.

9 FAKTAA

PAIKKO®-koulutukset vuonna 2025

- 7 PAIKKO-käyttäjän peruskoulutusta
- 6 Omat oppimisympäristöt -koulutusta
- 6 Osaamistodistus-koulutusta
- 4 PAIKKO-vastaavan peruskoulutusta
- 2 Osaamistodistus valmennusprosessissa -koulutusta
- 2 PAIKKO osaksi organisaation toimintaa -koulutus
- 4 PAIKKO-käyttäjien nettitreffiä
- 9 PAIKKO-infoa
- 434 koulutuksiin osallistunutta

PAIKKO®-ulkoasu uudistui keväällä

1.5.2025 julkaistiin uusi PAIKKO-logo, jossa on vanha tuttu pyöreä muoto ja raikas vihreä väri.

Uuden logon myötä myös nettisivut ja markkinointimateriaalit päivitettiin. Lisäksi saatiin valmiiksi PAIKKO-yleisesite, joka on ladattavissa nettisivuilta. PAIKKO on osa Keski-Suomen Yhteisöjen Tuen -osuuskuntaa.

Moneen mukautuva PAIKKO

Yhteiskunnallisten yritysten osaamiskeskus (YVO) nosti PAIKKO-järjestelmän esiin yhtenä heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllisyyttä edistävänä mallina. PAIKKOa kuvattiin selkeäksi, helposti haltuun otettavaksi ja monenlaiseen toimintaan mukautuvaksi järjestelmäksi.

PAIKKO oli esillä myös etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan asiantuntijaorganisaatio Inton Synergia-seminaarissa, jossa se piti tietoiskun osaamisen tunnistamisesta työpajaympäristössä sekä osaamistodistuksen hyödyistä.

Yksi tärkeimmistä virstanpylväistä oli kuuden kuukauden työkokeilu, jonka aikana minulle tehtiin PAIKKO-osaamistodistus”, kertoo Aku.
Kuva: Minna Laakso, A-Pesti Oy

PAIKKO®- osaamistodistus tekee osaamisen näkyväksi

PAIKKO®-osaamistodistus on työtodistus, joka pohjautuu Opetushallituksen määräämiin ammatillisten tutkintojen perusteisiin. Osaamistodistus tehdään ammattitaitovaatimusten tasolla, ja samaan todistukseen voidaan koota osaamista useista eri tutkinnoista.

Valtakunnallinen PAIKKO®-järjestelmä tarjoaa työvälineet oppimismahdollisuuksien ja osaamisen tunnistamiseen. PAIKKO®-osaamistodistus on käytössä tunnistetuissa oppimisympäristöissä. Todistus laaditaan selaimessa toimivaan tutkinnon perusteiden mukaisesti rakentuvaan todistus pohjaan.

Osaamistodistus lisää todistuksen saajan uskoa omiin taitoihin, auttaa työllistymään ja kannustaa opintojen pariin.

Valtava motivaatoruiske

Aku oli kuuden kuukauden työkokeilussa A-Pesti Oy:n Toiminnan Kukassa ja Alavuden kaupungin Viherpalveluissa. Hän sai PAIKKO®-osaamistodistuksen.

- Tiesin saavani jonkinlaisen todistuksen, mutta sen laajuus ja tarkkuus löivät minut ällikällä. PAIKKO osoitti mustaa valkoisella, kuinka valtavan määrän puutarha-alan tutkinnon osia ja osaamista olin kerryttänyt jo työkokeilun aikana.

- Se ei ollut vain paperi, vaan valtava motivaatoruiske. Se antoi vahvan pohjan aloittaa monimuoto-opinnot ja varmuuden siitä, että olen oikealla tiellä.

Toiminnan Kukan työvalmentaja Mikan mielestä PAIKKO®-järjestelmä on korvaamaton apu valmennuksessa.

- Se on selkeä ja helppokäyttöinen työkalu, jonka avulla on helppo arvioida ja dokumentoida, mitä jakson aikana on todella saatu aikaan.

- PAIKKO-osaamistodistus tekee näkyväksi sen osaamisen, joka muuten saattaisi jäädä huomaamatta työkokeilussa.

KIRSI HIEKKALA
koordinaattori

9
FAKTA

PAIKKO®- osaamis- todistuksen hyödyt

- Itsetunto kasvaa
- Antaa positiivisen palautteen osaamisesta
- Vahvistaa oman osaamisen sanoittamista
- Todentaa valmiuden oppia uutta
- Helpottaa työnhakua
- Toimii ammatilliseen koulutukseen hakeuduttaessa, kun oppilaitos tunnistaa ja voi tunnustaa eli sisällyttää osaamista suoraan tutkintoon
- Avaa polkuja oppisopimukseen
- Tekee valmennus- ja ohjaustyön näkyväksi
- Organisaation työn tavoitteellisuus ja kehittämismahdollisuudet kohenevat

KALAN PORT

